

Besluit

Openbaar besluit CCM Channel TenneT

Ons kenmerk : ACM/UIT/503553

Zaaknummer : ACM/17/031381

Datum :

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 9 van Verordening (EU) 2015/1222 en artikel 5, zesde lid, van de Elektriciteitswet 1998 betreffende de goedkeuring van de methodologie van TenneT TSO B.V. voor de capaciteitsberekening in de Channel regio.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1 Inleiding en procedure van totstandkoming van dit besluit	4
2 Wettelijk kader	5
3 Het voorstel	6
4 Beoordeling	7
5 Dictum	10
Bijlage 1: relevante artikelen CACM Verordening	11
Bijlage 2: het voorstel	17

Samenvatting

Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer (hierna: CACM Verordening) heeft tot doel om een Europese geïnterconnecteerde eenvormige day-ahead- en intraday elektriciteitsmarkt te creëren .

Als onderdeel van de uitvoering van de CACM Verordening heeft TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) een aanvraag aan de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) ter goedkeuring voorgelegd betreffende een voorstel voor de capaciteitsberekenningsmethodologie voor de Channel capaciteitsberekenningsregio (hierna: Channel regio).

Het voorstel van TenneT betreft een gezamenlijk voorstel van de Transmissiesysteembeheerders (hierna: TSB's) van de Channel regio. Het voorstel voor de capaciteitsberekenningsmethodologie bevat methodes en procedures voor het berekenen van de grenscapaciteit voor het tijdsbestek van day-ahead en intraday in de Channel regio.

De ACM concludeert dat niet is gebleken dat het voorstel in strijd is met de doelstellingen en eisen van de CACM Verordening. De ACM keurt daarom het voorstel goed.

Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit bezwaar maken bij de ACM.

1 Inleiding en procedure van totstandkoming van dit besluit

1. De CACM Verordening heeft tot doel om een Europese geïnterconnecteerde eenvormige day-ahead- en intraday elektriciteitsmarkt te creëren.
2. Overeenkomstig artikel 20, tweede lid, van de CACM Verordening heeft TenneT samen met de andere TSB's van de Channel regio een voorstel ontwikkeld voor de capaciteitsberekeningsmethodologie voor de Channel regio. Het voorstel is overeenkomstig artikel 12 van de CACM Verordening via de internetpagina van het European Network of Transmission System Operators for Electricity van 23 juni 2017 tot 31 juli 2017 geconsulteerd.
3. De TSB's van de Channel regio moeten binnen een termijn van 10 maanden na de inwerkingtreding van de CACM Verordening een voorstel voor goedkeuring bij hun regulerende instantie indienen. Op 18 september 2017 heeft de ACM van TenneT een aanvraag ontvangen tot goedkeuring van het voorstel. Het betrof een gewijzigde versie ten opzichte van de versie die is geconsulteerd via de internetpagina van ENTSO-E. De laatste betrokken regulerende instantie heeft het voorstel ontvangen op 18 september 2017.
4. Aangezien het voorstel ziet op congestiebeheersprocedures is TenneT ook op grond van artikel 16, vijftiende lid, juncto artikel 10Aa, derde lid, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: de E-wet) verplicht om het voorstel ter goedkeuring voor te leggen aan de ACM.
5. Om een zorgvuldige besluitvorming te waarborgen heeft de ACM het voorstel met bijbehorende documenten ter inzage gelegd en gepubliceerd op haar internetpagina. Van de terinzagelegging is kennis gegeven in Staatscourant Nr. 57923 van 6 oktober 2017. De ACM heeft hiermee belanghebbenden in de gelegenheid gesteld zienswijzen te geven. Naar aanleiding van de terinzagelegging zijn twee zienswijzen ontvangen.
6. De betrokken regulerende instanties zouden het voorstel uiterlijk op 18 maart 2018 moeten goedkeuren. Op 22 maart 2018 heeft de ACM daarentegen een wijzigingsverzoek aan TenneT verzonden .
7. Op 28 mei 2018 heeft de ACM van TenneT het gewijzigde voorstel ontvangen.
8. Op 31 juli 2018 heeft de ACM aan TenneT een tweede wijzigingsverzoek verzonden.
9. Op 27 september 2018 heeft de ACM het tweede gewijzigde voorstel van TenneT ontvangen.
10. De regulerende instanties van de Channel regio hebben elkaar geraadpleegd en in nauwe coördinatie samengewerkt met het oog op het bereiken van overeenstemming overeenkomstig artikel 9, tiende lid, van de CACM Verordening. Op 27 november 2018 hebben de regulerende instanties van de Channel regio overeenstemming bereikt over het goedkeuren van het voorstel.

Na de goedkeuring door de regulerende instanties moeten de TSB's het voorstel publiceren op grond van 9, veertiende lid, van de CACM Verordening.

11. De indeling van dit besluit is als volgt. Hoofdstuk 2 van dit besluit bevat het wettelijk kader. Het ontvangen voorstel en relevante informatie die de ACM naar aanleiding van het voorstel heeft ontvangen, is samengevat in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 bevat de beoordeling van het voorstel en hoofdstuk 5 het dictum.
12. Dit besluit bevat twee bijlagen. Deze bijlagen zijn onderdeel van het besluit en bevatten respectievelijk de relevante artikelen van de CACM Verordening en het voorstel.

2 Wettelijk kader

13. In dit hoofdstuk beschrijft de ACM de bepalingen die gezamenlijk het wettelijk kader vormen voor dit besluit.

Bevoegdheidsgrondslag ACM

14. De taken waarmee de ACM is belast, zijn vastgelegd in de wet. In de E-wet zijn deze taken vastgelegd in artikel 5, eerste lid, van de E-wet:
“De Autoriteit Consument en Markt is belast met de aan haar opgedragen taken ter uitvoering van het bepaalde bij of krachtens deze wet, verordening 714/2009, verordening 713/2009 en verordening 1227/2011, alsmede met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet, verordening 714/2009, verordening 713/2009 en verordening 1227/2011.”
15. De CACM Verordening is vastgesteld krachtens Verordening 714/2009, waardoor de ACM op grond van artikel 5, eerste lid, van de E-wet ook belast is met taken die voortvloeien uit deze Verordening.
16. In artikel 35, eerste lid, van Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad (hierna: Richtlijn 2009/72) is het volgende geregeld:
“Iedere lidstaat wijst één enkele nationale regulerende instantie aan.”
17. De definitie van “regulerende instanties” is opgenomen in artikel 2, tweede lid, aanhef en onder a, van Verordening 714/2009:
“a) ‘regulerende instanties’: de regulerende instanties bedoeld in artikel 35, lid 1, van Richtlijn 2009/72/EG”.
Deze definitie is op grond van artikel 2 van de CACM Verordening ook op de CACM Verordening van toepassing.
18. Artikel 5, tweede lid, van de E-wet stelt dat de ACM is aangewezen als de regulerende instantie, bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de Richtlijn:
“De Autoriteit Consument en Markt is de regulerende instantie, bedoeld in artikel 35, eerste lid, van de richtlijn en artikel 2, tweede lid, onderdeel a, van verordening 714/2009”.

19. Het voorstel van TenneT heeft betrekking op congestiebeheersprocedures zoals bedoeld in artikel 5, zesde lid, van de E-wet. Op grond van dit artikel beslist de ACM over de goedkeuring van congestiebeheersprocedures voor landsgrensoverschrijdende netten:
“De Autoriteit Consument en Markt beslist over de goedkeuring van de door de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet gehanteerde congestiebeheersprocedures voor landsgrensoverschrijdende netten”
20. Artikel 16, vijftiende lid, van de E-wet schrijft voor dat de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet de congestiebeheersprocedures ter goedkeuring aan de ACM voorlegt, voordat de netbeheerder deze hanteert:
“Voordat de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet congestiebeheersprocedures hanteert voor landsgrensoverschrijdende netten, legt hij deze procedures ter goedkeuring voor aan de Autoriteit Consument en Markt.”

Relevante artikelen CACM Verordening

21. Artikel 3 van de CACM Verordening bevat de doelstellingen van samenwerking op het gebied van capaciteitstoewijzing en congestiebeheer. In artikel 9 van de CACM Verordening wordt het proces van de vaststelling van voorwaarden of methodologieën beschreven. De artikelen 20 tot en met 26 van de CACM Verordening zijn relevant in verband met het voorstel van TenneT. Zie bijlage 1 bij dit besluit voor een overzicht van de in dit randnummer genoemd artikelen.

3 Het voorstel

22. In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de inhoud van het voorstel. Het voorstel is opgenomen in bijlage 2 bij dit besluit.
23. De voorgestelde methodologie maakt gebruik van de gecoördineerde nettotransmissiecapaciteitsaanpak in plaats van de stroomgebaseerde (“Flow Based”) aanpak. Dit betekent dat de TSB’s uitgaan van de maximum permanente beschikbare capaciteit van een interconnector. Indien deze waarde niet beschikbaar gesteld kan worden vanwege geplande of niet-geplande uitval van een element in het net van een betrokken TSB met een aanmerkelijke invloed op de beschikbare capaciteit van een interconnector dan wordt de capaciteit volgens de voorgestelde capaciteitsberekeningsmethodologie berekend.
24. Het voorstel beschrijft de methodologie voor de berekening door de gezamenlijke TSB’s van de capaciteit voor ieder uur voor de dayahead- en intradaymarkt in de Channel regio. De voorgestelde methodologie omvat verschillende methodes, procedures en fases om de capaciteit voor ieder uur voor de dayahead- en intradaymarkt in de Channel regio te berekenen. Het voorstel bestaat uit vier afdelingen. De eerste afdeling beschrijft de scope en de gebruikte definities. In de tweede afdeling beschrijven de TSB’s de methodologie voor het berekenen van de capaciteit. De derde afdeling beschrijft de reserve-procedure en de vierde de implementatie en publicatie van de methodologie.

25. De opzet van de tweede afdeling, de berekeningsmethodologie, volgt artikel 21 van de CACM Verordening. Dit artikel omschrijft de elementen die de capaciteitsberekeningsmethodologie minimaal moet bevatten. Zo onderscheidt het voorstel verschillende fases in de berekeningsmethodologie. De eerste fase betreft de verzameling van de gegevens, de tweede de berekening en de derde fase de evaluatie.

4 Beoordeling

26. Artikel 20, tweede lid, van de CACM Verordening schrijft voor dat de TSB's uit de desbetreffende regio uiterlijk 10 maanden na de goedkeuring van deze capaciteitsberekeningsregio een voorstel voor de capaciteitsberekeningsmethodologie voor de Channel regio ter goedkeuring aan de betrokken NRAs voorleggen. De ACM heeft het voorstel van TenneT op 17 september 2017 ontvangen. Dit was binnen de termijn van tien maanden na het van kracht worden van de CACM Verordening.
27. Artikel 9, negende lid, van de CACM Verordening bepaalt dat het voorstel een beschrijving van het verwachte effect op de doelstellingen van deze verordening bevat. Het voorstel bevat een dergelijke beschrijving in de randnummers 4 en 5 van de preambule.
28. Artikel 9, negende lid, van de CACM Verordening bepaalt dat het voorstel een tijdspad voor de implementatie van de methodologie bevat. Het voorstel bevat een dergelijk tijdschema in artikel 27.
29. Artikel 3 van de CACM Verordening omschrijft de doelstellingen van de CACM Verordening. De ACM ziet in het voorstel geen strijdigheid met deze doelstellingen.
30. Artikel 12, tweede lid, van de CACM Verordening schrijft voor dat de TSB's de voorstellen die op regionaal niveau opgesteld zijn, minimaal op dat niveau ter raadpleging voorlegt. De ACM constateert dat TenneT het voorstel geconsulteerd heeft.
31. Artikel 21 van de CACM Verordening omschrijft de elementen die de methodologie minimaal omvat. De elementen gaan over de methodologieën voor de berekening van de inputs voor de capaciteitsberekening, een gedetailleerde beschrijving van de aanpak van de berekening, een methodologie voor de validatie, de frequentie waarmee de berekening uitgevoerd wordt en een reserveprocedure. Onderstaand wordt op deze elementen ingegaan.
32. Hoofdstuk 2, artikelen 7 tot en met 11, van het voorstel beschrijven de methodes voor het verzamelen van de inputgegevens. Conform artikel 22, onderdeel a van het eerste lid, van de CACM Verordening beschrijven de Channel TSB's in artikel 8 de verschillende aspecten voor de berekening van deze inputs. De CACM Verordening schrijft voor wat de methodologie in ieder geval moet bevatten:
- a. een methode voor het bepalen van de betrouwbaarheidsmarge. Het voorstel beschrijft dit in artikel 8, derde lid.

- b. De uitgangspunten voor het berekenen van de waarschijnlijkheidsverdeling van de afwijkingen tussen de verwachte en de gerealiseerde elektriciteitsstromen moeten zijn omschreven. Verder moeten de onzekerheden waarmee in de berekening rekening gehouden moet worden, zijn gespecificeerd. Deze uitgangspunten worden omschreven in artikel 8, tweede lid van het voorstel.
  - c. De TSB's nemen gemeenschappelijke geharmoniseerde beginselen op voor de afleiding van de betrouwbaarheidsmarge uit de waarschijnlijkheidsverdeling. Het voorstel beschrijft dit in artikel 8, vierde lid.
  - d. de TSB's bepalen de betrouwbaarheidsmarge, met inachtneming van de operationele veiligheidsgrenzen en rekening houdend met de onzekerheden tussen het capaciteitsberekeningstijdsbestek en realtime, en de remediërende maatregelen die na de capaciteitsberekening beschikbaar zijn. Dit staat omschreven in artikel 8, derde lid, onderdeel a.
  - e. Voor de zoneoverschrijdende capaciteit bepalen de TSB's voor elk capaciteitsbrekeningstijdsbestek de betrouwbaarheidsmarge. Het voorstel beschrijft dit in artikel 16.
33. De TSB's moeten conform artikel 23 van de CACM Verordening de methode voor het bepalen van de operationele veiligheidsgrenzen opstellen. Artikel 9 van het voorstel beschrijft deze methodes. De methode voor het hanteren van toewijzingsbeperkingen beschrijven de TSB's in artikel 24.
34. Artikel 24 van de CACM Verordening schrijft voor dat het voorstel een methodologie bevat om een gemeenschappelijke veranderingssleutel betreffende opwekking voor elke biedzone en elk scenario te bepalen. Deze methodologie voor iedere afzonderlijke biedzone beschrijven de TSB's in artikel 10.
35. Artikel 25 van de CACM bepaalt dat de methodologie een omschrijving over het gebruik van remediërende maatregelen in de methodologie moet bevatten. Het voorstel beschrijft deze methode in artikel 11.
36. Volgens artikel 21, eerste lid, onderdeel b, van de CACM Verordening moet het voorstel de capaciteitsberekeningsaanpak gedetailleerde beschrijven. Het voorstel beschrijft de aanpak in de artikelen 14 tot en met 20.
37. Volgens artikel 21, eerste lid onderdeel c), van de CACM Verordening moet de methodologie een validatieprocedure bevatten, die aan de vereisten van artikel 26 van de CACM Verordening voldoet. Deze methodologie van de validatie beschrijven de TSB's in de artikelen 21 tot met 23 van het voorstel.
38. Artikel 21, derde lid, van de CACM Verordening bepaalt dat de methodologie een reserve procedure bevat in het geval de initiële berekening geen uitkomst geeft. Artikel 25 van het voorstel

beschrijft deze procedure.

39. De TSB's beschrijven in artikel 26 van het voorstel welke informatie, en op welke wijze, de TSB's gaan publiceren. Dit draagt bij aan de doelstelling beschreven in artikel 3, onderdeel f, van de CACM Verordening.
40. Op de consultatie zijn twee zienswijzen binnengekomen, één van Statkraft Markets B.V. en één van de brancheorganisatie Energie Nederland. Hun grootste bezwaar tegen het initiële voorstel was dat de TSB's in staat zouden zijn interne congesties te managen door de import en export tussen biedzone's te beperken zonder economische rechtvaardiging. De ACM heeft dit ook geconstateerd. In het verzoek tot wijziging van het voorstel heeft de ACM dit meegenomen. De TSB's beschrijven in artikel 5 van het definitieve voorstel kwalitatief en kwantitatief de criteria die, in het geval van een uitval van een kritiek netwerk element, kunnen leiden tot beperking van de import en export tussen biedzone's in verband met netveiligheid. Naar de mening van de ACM waarborgt het voorstel hierdoor dat de TSB's interne congesties niet kunnen managen door import en export te beperken zonder dat economisch te rechtvaardigen.
41. De regulerende instanties van de Channel regio hebben conform artikel 9, lid 10 van de CACM Verordening op 27 november 2018 overeenstemming bereikt over het goedkeuren van het voorstel voor de capaciteitsberekeningsmethodologie in de Channel regio.
42. Op grond van het voorgaande concludeert de ACM dat het voorstel niet in strijd is met de doelstellingen en eisen van de CACM Verordening. De ACM keurt daarom het voorstel goed op grond van artikel 9, vijfde lid van de CACM Verordening en artikel 5, zesde lid, van de E-wet.

5 Dictum

43. De Autoriteit Consument en Markt keurt het voorstel goed.
44. Van dit besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts publiceert de Autoriteit Consument en Markt dit besluit op de internetpagina van de Autoriteit Consument en Markt.
45. Dit besluit treedt in werking op de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin deze is medegedeeld.

's-Gravenhage,
Datum: 6 december 2018

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,
w.g.

mr. P.C.M. Bijlenga
Teammanager Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de ACM, Directie Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wetbestuursrecht, de ACM verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter.

Bijlage 1: relevante artikelen CACM Verordening

Artikel 3 - Doelstellingen van samenwerking op het gebied van capaciteitstoewijzing en congestiebeheer

Met deze verordening worden de volgende doelstellingen nagestreefd:

- a) bevorderen van doeltreffende concurrentie bij de opwekking en levering van elektriciteit alsmede de handel in elektriciteit;
- b) waarborgen van een optimaal gebruik van de transmissie-infrastructuur;
- c) waarborgen van de operationele veiligheid;
- d) optimaliseren van de berekening en toewijzing van zoneoverschrijdende capaciteit;
- e) waarborgen van de niet-discriminerende behandeling van TSB's, NEMO's, het Agentschap, regulerende instanties en marktdeelnemers;
- f) waarborgen en verbeteren van de transparantie en betrouwbaarheid van gegevens;
- g) bijdragen tot de efficiënte langetermijnexploitatie en -ontwikkeling van het elektriciteitstransmissiesysteem en de elektriciteitssector in de Unie;
- h) rekening houden met de behoefte aan een billijke en ordelijke markt en prijsvorming;
- i) creëren van een gelijk speelveld voor NEMO's;
- j) zorgen voor niet-discriminerende toegang tot zoneoverschrijdende capaciteit.

Artikel 9 - Vaststelling van voorwaarden of methodologieën

1. De TSB's en NEMO's ontwikkelen de overeenkomstig deze verordening vereiste voorwaarden of methodologieën en dienen die binnen de bij deze verordening vastgestelde respectieve termijnen ter goedkeuring in bij de bevoegde regulerende instanties. Wanneer een voorstel voor de voorwaarden of methodologieën overeenkomstig deze verordening door meer dan één TSB of NEMO moet worden ontwikkeld en goedgekeurd, werken de desbetreffende TSB's en NEMO's nauw samen. Met de bijstand van het ENTSO voor elektriciteit stellen de TSB's en alle NEMO's de bevoegde regulerende instanties en het Agentschap op gezette tijden in kennis van de voortgang bij de ontwikkeling van deze voorwaarden of methodologieën.

[...]

5. Elke regulerende instantie keurt de voorwaarden of methodologieën goed die worden gebruikt voor de berekening of de opzet van de eenvormige day-ahead- en intradaykoppeling als ontwikkeld door de TSB's en NEMO's. Zij zijn verantwoordelijk voor goedkeuring van de in de leden 6, 7 en 8 bedoelde voorwaarden of methodologieën.

[...]

7. De voorstellen voor de volgende voorwaarden of methodologieën worden ter goedkeuring voorgelegd aan alle regulerende instanties van de betrokken regio:

- a) de gemeenschappelijke capaciteitsberekeningsmethodologie, overeenkomstig artikel 20, lid 2;

[...]

9. Het voorstel voor de voorwaarden of methodologieën omvat een voorgesteld tijdschema voor hun tenuitvoerlegging en een beschrijving van hun verwacht effect op de doelstellingen van deze verordening. Voorstellen betreffende voorwaarden of methodologieën die ter goedkeuring aan verschillende of aan alle regulerende instanties moeten worden voorgelegd, worden bij het Agentschap ingediend op hetzelfde tijdstip als dat van indiening bij de regulerende instanties. Op verzoek van de bevoegde regulerende instanties brengt het Agentschap binnen een termijn van drie maanden advies uit over de voorstellen voor voorwaarden of methodologieën.

10. Wanneer de vaststelling van de voorwaarden of methodologieën een besluit van meer dan één regulerende instantie vergt, raadplegen de bevoegde regulerende instanties elkaar en werken zij in nauwe coördinatie samen met het oog op het bereiken van overeenstemming. In voorkomend geval houden de bevoegde regulerende instanties rekening met het advies van het Agentschap. De regulerende instanties nemen besluiten betreffende de ingediende voorwaarden of methodologieën overeenkomstig de leden 6, 7 en 8 binnen een termijn van zes maanden na de ontvangst van de voorwaarden of methodologieën door de regulerende instantie of, waar van toepassing, door de laatste betrokken regulerende instantie.

[...]

12. Wanneer één of meer regulerende instanties een wijzigingsverzoek indienen teneinde de overeenkomstig de leden 6, 7 en 8 ingediende voorwaarden of methodologieën te kunnen goedkeuren, dienen de desbetreffende TSB's of NEMO's ter goedkeuring een voorstel voor gewijzigde voorwaarden of methodologieën in binnen twee maanden na ontvangst van het wijzigingsverzoek van de regulerende instantie(s). Binnen een termijn van twee maanden na de indiening van de gewijzigde voorwaarden of methodologieën, nemen de bevoegde regulerende instanties daarover een besluit. Wanneer de bevoegde regulerende instanties binnen die termijn van twee maanden geen overeenstemming hebben kunnen bereiken over de gewijzigde voorwaarden of methodologieën overeenkomstig de leden 6 en 7, of op hun gezamenlijk verzoek, stelt het Agentschap binnen een termijn van zes maanden een besluit vast betreffende de gewijzigde voorwaarden of methodologieën, overeenkomstig artikel 8, lid 1, van Verordening (EG) nr. 713/2009. Indien de desbetreffende TSB's of NEMO's er niet in slagen om een voorstel voor gewijzigde voorwaarden of methodologieën in te dienen, geldt de procedure van lid 4 van het onderhavige artikel.

[...]

14. De TSB's of NEMO's die verantwoordelijk zijn voor de vaststelling van de voorwaarden of methodologieën overeenkomstig deze verordening, maken die bekend op het internet na de goedkeuring door de bevoegde regulerende instanties of, wanneer een dergelijke goedkeuring niet vereist is, na de vaststelling ervan, behalve wanneer dergelijke informatie als vertrouwelijk wordt beschouwd overeenkomstig artikel 13.

Artikel 20 - Invoering van een stroomgebaseerde capaciteitsberekeningsmethodologie

[...]

2. Uiterlijk tien maanden na de goedkeuring van het voorstel voor een capaciteitsberekeningsregio overeenkomstig artikel 15, lid 1, dienen alle TSB's in elke capaciteitsberekeningsregio een voorstel in voor een gemeenschappelijke gecoördineerde capaciteitsberekeningsmethodologie voor de desbetreffende regio. Met betrekking tot dit voorstel wordt een raadpleging overeenkomstig artikel 12 gehouden. Het voorstel voor de capaciteitsberekeningsmethodologie binnen regio's overeenkomstig dit lid, in capaciteitsberekeningsregio's die gebaseerd zijn op de gebieden „Noordwest-Europa” („NWE”) en „Centraal Oost-Europa” („COE”) als gedefinieerd in punt 3.2, onder b) en d), van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 714/2009, alsook in de in de leden 3 en 4 bedoelde regio's, zal worden aangevuld met een overeenkomstig lid 5 te ontwikkelen gemeenschappelijk kader voor de coördinatie en verenigbaarheid van stroomgebaseerde methodologieën over regio's heen.

[...]

Artikel 21 - Methodologie voor capaciteitsberekeningen

1. Het overeenkomstig artikel 20, lid 2, bepaalde voorstel voor een gemeenschappelijke capaciteitsberekeningsmethodologie voor een bepaalde capaciteitsberekeningsregio omvat minimaal de volgende elementen voor elk capaciteitsberekeningstijdsbestek:

a) methodologieën voor de berekening van de inputs voor de capaciteitsberekening, die de volgende aspecten omvatten:

- i) een methodologie voor de bepaling van de betrouwbaarheidsmarge, overeenkomstig artikel 22;
  - ii) de methodologieën voor de bepaling van de operationele veiligheidsgrenzen, de voor de capaciteitsberekening relevante onvoorziene gebeurtenissen en de eventueel te gebruiken toewijzingsbeperkingen, overeenkomstig artikel 23;
  - iii) de methodologie voor de bepaling van de veranderingsleutels betreffende opwekking, overeenkomstig artikel 24;
  - iv) de methodologie voor de bepaling van remediërende maatregelen die bij de capaciteitsberekening moeten worden overwogen, overeenkomstig artikel 25.
- b) een gedetailleerde beschrijving van de capaciteitsberekeningsaanpak die de volgende aspecten omvat:
- i) een wiskundige beschrijving van de gebruikte capaciteitsberekeningsaanpak met verschillende capaciteitsberekeningsinputs;
  - ii) regels voor het vermijden van ongeoorloofde discriminatie tussen interne en zoneoverschrijdende uitwisseling van elektriciteit teneinde de inachtneming van punt 1.7 van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 714/2009 te waarborgen;
  - iii) regels om, waar passend, rekening te houden met in het verleden toegewezen zoneoverschrijdende capaciteit;
  - iv) regels betreffende de aanpassing van elektriciteitsstromen in kritische netwerkelementen of van de zoneoverschrijdende capaciteit ten gevolge van remediërende maatregelen, overeenkomstig artikel 25;
  - v) voor de stroomgebaseerde aanpak, een wiskundige beschrijving van de berekening van de vermogensoverdrachtverdelingsfactoren en van de berekening van de beschikbare marges in kritische netwerkelementen;
  - vi) voor de gecoördineerde nettotransmissiecapaciteitsaanpak, de regels voor de berekening van de zoneoverschrijdende capaciteit, met inbegrip van de regels voor het op efficiënte wijze delen van de elektriciteitsstroomcapaciteiten van kritische netwerkelementen tussen verschillende biedzonegrenzen;
  - vii) waar de elektriciteitsstromen in kritische netwerkelementen beïnvloed zijn door de zoneoverschrijdende uitwisseling van elektriciteit in verschillende capaciteitsberekeningsregio's, de regels voor het verdelen van de elektriciteitsstroomcapaciteiten van kritische netwerkelementen over de verschillende capaciteitsberekeningsregio's teneinde deze stromen te kunnen opvangen.
- c) een methodologie voor de validatie van zoneoverschrijdende capaciteit, overeenkomstig artikel 26.

2. Voor het tijdsbestek van de intraday-capaciteitsberekening, omvat de capaciteitsberekeningsmethodologie ook de frequentie waarmee de capaciteit wordt herberekend overeenkomstig artikel 14, lid 4, met opgave van de redenen voor de gekozen frequentie.

3. De capaciteitsberekeningsmethodologie omvat een reserveprocedure voor de gevallen waarin de initiële capaciteitsberekening niet tot resultaten leidt.

4. Alle TSB's in elke capaciteitsberekeningsregio gebruiken voor zover mogelijk geharmoniseerde capaciteitsberekeningsinputs. Tegen 31 december 2020 gebruiken alle regio's een geharmoniseerde capaciteitsberekeningsmethodologie die met name een geharmoniseerde capaciteitsberekeningsmethodologie voor de stroomgebaseerde aanpak en voor de gecoördineerde nettotransmissiecapaciteitsaanpak omvat. De harmonisatie van de capaciteitsberekeningsmethodologie wordt onderworpen aan een efficiëntiebeoordeling betreffende de harmonisatie van de stroomgebaseerde methodologieën en van de gecoördineerde nettotransmissiecapaciteitsmethodologieën die eenzelfde niveau van operationele veiligheid van het systeem waarborgen. Binnen een termijn van twaalf maanden nadat ten minste twee capaciteitsberekeningsregio's een gemeenschappelijke capaciteitsberekeningsmethodologie

overeenkomstig artikel 20, lid 5, ten uitvoer hebben gelegd, dienen alle TSB's de hierboven bedoelde beoordeling samen met een voorstel voor de overgang naar een geharmoniseerde capaciteitsberekenningsmethodologie in bij alle regulerende instanties.

Artikel 22 - Methodologie voor de betrouwbaarheidsmarge

1. Het voorstel voor een gemeenschappelijke capaciteitsberekenningsmethodologie omvat een methodologie om de betrouwbaarheidsmarge te bepalen. De methodologie om de betrouwbaarheidsmarge te bepalen, bestaat uit twee stappen. In een eerste stap ramen de desbetreffende TSB's de waarschijnlijkheidsverdeling van de afwijkingen tussen de verwachte elektriciteitsstromen op het tijdstip van de capaciteitsberekening en de daadwerkelijk gerealiseerde elektriciteitsstromen in realtime. In een tweede stap wordt de betrouwbaarheidsmarge berekend door een waarde af te leiden uit de waarschijnlijkheidsverdeling.

2. In de methodologie voor de bepaling van de betrouwbaarheidsmarge worden de beginselen omschreven voor het berekenen van de waarschijnlijkheidsverdeling van de afwijkingen tussen de verwachte elektriciteitsstromen op het tijdstip van de capaciteitsberekening en de daadwerkelijk gerealiseerde elektriciteitsstromen in realtime, en worden de onzekerheden gespecificeerd waarmee bij de berekening rekening moet worden gehouden. Om deze onzekerheden te bepalen, wordt in de methodologie met name rekening gehouden met:

- a) onbedoelde afwijkingen van de fysieke elektriciteitsstromen binnen een markttimeseenheid, veroorzaakt door de aanpassing van elektriciteitsstromen binnen en tussen regelzones met het doel de frequentie constant te houden;
- b) onzekerheden die de capaciteitsberekening kunnen beïnvloeden en die zich voor de desbetreffende markttimeseenheid kunnen voordoen tussen het tijdsbestek van de capaciteitsberekening en realtime.

3. In de methodologie voor de bepaling van de betrouwbaarheidsmarge nemen de TSB's ook gemeenschappelijke geharmoniseerde beginselen op voor de afleiding van de betrouwbaarheidsmarge uit de waarschijnlijkheidsverdeling.

4. Op basis van de overeenkomstig lid 1 vastgestelde methodologie bepalen de TSB's de betrouwbaarheidsmarge, met inachtneming van de operationele veiligheidsgrenzen en rekening houdend met de onzekerheden tussen het capaciteitsberekeningstijdsbestek en realtime, en de remediërende maatregelen die na de capaciteitsberekening beschikbaar zijn.

5. Voor elk capaciteitsberekeningstijdsbestek bepalen de betrokken TSB's de betrouwbaarheidsmarge voor de kritische netwerkelementen, wanneer de stroomgebaseerde aanpak wordt gebruikt, en voor de zoneoverschrijdende capaciteit, wanneer de gecoördineerde nettotransmissiecapaciteitsaanpak wordt gebruikt.

Artikel 23 - Methodologieën voor operationele veiligheidsgrenzen, onvoorziene gebeurtenissen en toewijzingsbeperkingen

1. Elke TSB neemt de bij de analyse van de operationele veiligheid gebruikte operationele veiligheidsgrenzen en onvoorziene gebeurtenissen in acht.

2. Wanneer de bij de capaciteitsberekening gebruikte operationele veiligheidsgrenzen en onvoorziene gebeurtenissen niet dezelfde zijn als die welke worden gebruikt bij de analyse van de operationele veiligheid, beschrijven de TSB's in hun voorstel voor de gemeenschappelijke capaciteitsberekenningsmethodologie de specifieke methode en de criteria die zij hebben gebruikt om

de voor de capaciteitsberekening gebruikte operationele veiligheidsgrenzen en onvoorziene gebeurtenissen te bepalen.

3. Indien de TSB's toewijzingsbeperkingen hanteren, kunnen die uitsluitend worden vastgesteld op basis van:

- a) de beperkingen die vereist zijn om het transmissiesysteem binnen zijn operationele veiligheidsgrenzen te houden en die niet op efficiënte wijze kunnen worden omgevormd tot maximumstromen in kritische netwerkelementen, of
- b) de beperkingen die bedoeld zijn om de economische meerwaarde bij eenvormige day-ahead- of intradaykoppeling te vergroten.

Artikel 24 - Methodologie voor de veranderings sleutels betreffende opwekking

1. Het voorstel voor een gemeenschappelijke capaciteitsberekeningsmethodologie omvat een voorstel voor een methodologie om een gemeenschappelijke veranderings sleutel betreffende opwekking te bepalen voor elke biedzone en elk scenario ontwikkeld overeenkomstig artikel 18.

2. De veranderings sleutels betreffende opwekking vertegenwoordigen de beste prognose van de relatie van een verandering in de nettopositie van een biedzone tot een specifieke verandering van de opwekking of basislast in het gemeenschappelijk netwerkmodel. In die prognose wordt met name rekening gehouden met de informatie uit de methodologie voor het verstrekken van de opwekkings- en basislastgegevens.

Artikel 25 - Methodologie voor de bij de capaciteitsberekening te gebruiken remediërende maatregelen

1. Elke TSB binnen elke capaciteitsberekeningsregio omschrijft individueel de beschikbare remediërende maatregelen waarmee bij de capaciteitsberekening rekening moet worden gehouden om de doelstellingen van deze verordening te bereiken.

2. Elke TSB binnen elke capaciteitsberekeningsregio coördineert met de andere TSB's in die regio het gebruik van de remediërende maatregelen waarmee bij de capaciteitsberekening rekening moet worden gehouden en de daadwerkelijke toepassing daarvan in realtime-bedrijfsomstandigheden.

3. Om het mogelijk te maken dat bij de capaciteitsberekening rekening wordt gehouden met de remediërende maatregelen, nemen alle TSB's in elke capaciteitsberekeningsregio een besluit over welke remediërende maatregelen de actie van meer dan één TSB vergen.

4. Elke TSB waakt erover dat bij de capaciteitsberekening rekening wordt gehouden met de remediërende maatregelen, op voorwaarde dat de na de berekening beschikbare remediërende maatregelen, genomen samen met de in artikel 22 bedoelde betrouwbaarheidsmarge, volstaan om de operationele veiligheid te waarborgen.

5. Elke TSB houdt bij de capaciteitsberekening rekening met de remediërende maatregelen zonder kosten.

6. Elke TSB waakt erover dat de remediërende maatregelen waarmee bij de capaciteitsberekening rekening moet worden gehouden, dezelfde zijn voor alle capaciteitsberekeningstijdsbestekken, rekening houdend met hun technische beschikbaarheid voor elk capaciteitsberekeningstijdsbestek.

Artikel 26 - Validatiemethodologie voor zoneoverschrijdende capaciteit

1. Elke TSB valideert, en heeft het recht op correctie van, de zoneoverschrijdende capaciteit die relevant is voor de biedzonegrenzen of kritische netwerkelementen van de TSB's, als verstrekt door de gecoördineerde capaciteitscalculatoren overeenkomstig de artikelen 27 tot en met 31.
2. Wanneer een gecoördineerde nettotransmissiecapaciteitsaanpak wordt gebruikt, nemen alle TSB's in de capaciteitsberekeningsregio in hun in artikel 21 bedoelde capaciteitsberekeningsmethodologie een regel op voor het uitsplitsen van de correctie op zoneoverschrijdende capaciteit tussen de onderscheiden biedzonegrenzen.
3. Elke TSB kan de zoneoverschrijdende capaciteit gedurende de in lid 1 bedoelde validatie van de zoneoverschrijdende capaciteit verminderen om redenen van operationele veiligheid.
4. Elke gecoördineerde capaciteitscalculator zorgt tijdens de capaciteitsberekening en -validatie voor coördinatie met de naburige gecoördineerde capaciteitscalculatoren.
5. Elke gecoördineerde capaciteitscalculator stelt alle regulerende instanties van de capaciteitsberekeningsregio om de drie maanden in kennis van alle verminderingen die gedurende de validatie van de zoneoverschrijdende capaciteit zijn uitgevoerd overeenkomstig lid 3. In het desbetreffende verslag worden de plaats en omvang van elke vermindering van de zoneoverschrijdende capaciteit, alsook de redenen daarvoor, gespecificeerd.
6. Alle regulerende instanties van de capaciteitsberekeningsregio beslissen samen of het in lid 5 bedoelde verslag geheel of gedeeltelijk wordt gepubliceerd.

Bijlage 2: het voorstel